

Κλιματική αλλαγή και COP26: ένα ορόσημο για την παγκόσμια πολιτική σκηνή και ένα ερώτημα για τις καρδιές μας.

3 Νοεμβρίου 2021,

* Peter Pavlovic

Το COP26 στη Γλασκώβη ξεκίνησε αυτή την εβδομάδα, προσφέροντας ένα πεδίο δράσης για τους παγκόσμιους πολιτικούς ηγέτες. Για τους περισσότερους από αυτούς, ήταν μια ευκαιρία να μοιραστούν το όραμά τους για τον κόσμο που ηγούνται. Για κάποιους άλλους, παρόλο που είναι από τους πιο ισχυρούς, το COP26 είναι επίσης μια ευκαιρία να εκφράσουν τη θέση τους σχετικά με τη μεγάλη πρόκληση της ανθρωπότητας στον 21ο αιώνα με την απουσία τους. Τι ακούσαμε τις δύο πρώτες μέρες αυτού του COP;

Η υπογράμμιση του επείγοντος του ζητήματος ήταν προφανώς μια συχνά επαναλαμβανόμενη φράση. Ακούγοντας τις λέξεις που επαναλαμβάνονται κατά τη διάρκεια των προηγούμενων διασκέψεων για την κλιματική αλλαγή εδώ και μερικές δεκαετίες**, είναι σωστό να αναρωτηθούμε: Πόσο σοβαρά μπορούμε να πάρουμε δηλώσεις όπως αυτές; Ο τόνος έχει ήδη δοθεί από την αρχή της φετινής Διάσκεψης για την Κλιματική Αλλαγή (COP) από την εναρκτήρια ομιλία του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ και την αδιάψευστη υπογράμμιση του κεντρικού νοήματος: «Οδεύουμε προς την κλιματική καταστροφή. Οι νέοι το βλέπουν. Κάθε χώρα το βλέπει. Τα νησιά του Ειρηνικού και ορισμένες αναπτυσσόμενες χώρες το βιώνουν. Για αυτούς η αποτυχία είναι απαράδεκτη. Η αποτυχία στη δράση μας οδηγεί σε θάνατο».

Το απλό γεγονός είναι ότι οι δεσμεύσεις της Συμφωνίας του Παρισιού που υπογράφηκε πριν από έξι χρόνια δεν εκπληρώθηκαν. Η αναθεώρηση των εθνικών συνεισφορών που πραγματοποιήθηκε ενόψει της φετινής COP26 καθιστά σαφές ότι μόνο τα μισά περίπου μέρη της Συμφωνίας του Παρισιού εκπλήρωσαν όσα υπέγραψαν και, κατά συνέπεια, επικύρωσαν στις δικές τους εθνικές νομοθετικές διαδικασίες.

Έχοντας αυτό κατά νου, ίσως η καλύτερη μονολεκτική έκφραση που χαρακτηρίζει το COP στη Γλασκώβη είναι ότι φέτος το COP έχει να κάνει, πρώτα απ' όλα, με την αξιοπιστία. Είναι παρήγορο που αρκετοί αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων το βλέπουν με αυτόν τον τρόπο. Κάλεσαν για ειλικρινή ενδοσκόπηση και είναι ενήμεροι ότι ειδικά η νέα γενιά γνωρίζει ότι ο χρόνος τελειώνει.

Μερικοί ηγέτες —πιο ειλικρινείς από άλλους— ήταν έτοιμοι να δηλώσουν ανοιχτά: «Είναι δύσκολο να πείσουμε αυτούς που μας ψηφίζουν ότι είμαστε σοβαροί». Δυστυχώς —ειδικά οι πιο ισχυρές χώρες του κόσμου και οι σημαντικότεροι ρυπαντές εκπομπών άνθρακα— στη σύνοδο κορυφής της G20 που έλαβε χώρα λίγο πριν από την COP26 έχασε για άλλη μια φορά την ευκαιρία. Τα αποτελέσματα της συνεδρίασης της G20 δεν απαγόρευαν τους σταθμούς παραγωγής ενέργειας από άνθρακα, ούτε ειπώθηκε τίποτα για το τέλος των επιδοτήσεων άνθρακα.

Επιστρέφοντας στην εναρκτήρια δήλωση του COP26, μπορούμε μόνο να συμφωνήσουμε με δηλώσεις όπως: «Το να μην ενεργήσουμε τώρα σημαίνει ότι θα είναι πολύ αργά για να δράσουμε για τις επόμενες γενιές». Ωστόσο, η αξιοπιστία καθίσταται σε όλη τη διαδικασία των διαπραγματεύσεων το πιο πολύτιμο νόμισμα. Ξέρουμε τι πρέπει να γίνει. Η επιστήμη είναι ολοένα και πιο ξεκάθαρη για τα αίτια της υπερθέρμανσης του πλανήτη, καθώς και για τους στόχους που πρέπει να επιτύχουμε προκειμένου να αποφύγουμε τις κλιματικές καταστροφές.

Εκτός από τις εκκλήσεις για δράση και την έκφραση γενικών προσδοκιών για το τι πρέπει να γίνει, οι εναρκτήριες δηλώσεις δεν αναπτερώνουν το ηθικό. Η όλη διαδικασία αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής κινδυνεύει λόγω της τεράστιας πολυπλοκότητας και του όγκου των δυσνόητων λεπτομερειών. Με το αργό κλείσιμο του παραθύρου της ευκαιρίας για μια ουσιαστική δράση για την κλιματική αλλαγή πριν να είναι πολύ αργά, οι θέσεις πολλών κυβερνήσεων γίνονται πιο άκαμπτες.

Η ευκαιρία να βρεθούν δίκαιοι και αποτελεσματικοί τρόποι προς τα εμπρός που θα ήταν αποδεκτοί από όλους γίνεται όλο και πιο δύσκολη.

Οι εκκλησίες και οι θρησκευτικές κοινότητες έχουν γίνει, με τα χρόνια, ορατοί παράγοντες στη σκηνή. Οι θρησκευτικοί ηγέτες και οι θρησκευτικές ομάδες εκφράζουν έντονα τις ανησυχίες τους. Οι ημέρες έναρξης του COP στη Γλασκώβη σηματοδοτήθηκαν από μια διαθρησκευτική συνάντηση σε μια συναγωγή της πόλης στις 31 Οκτωβρίου. Ήταν μια ευκαιρία να ξεκαθαριστεί η υπαρκτή διάσταση της κλιματικής κρίσης. Η αξιοπιστία των κυβερνήσεων και των παγκόσμιων πολιτικών ηγετών διακυβεύεται. Όμως, διακυβεύονται περισσότερο από αυτήν.

Με μία ισχυρή παρέμβαση ο James Bhagwan, γενικός γραμματέας του Συμβουλίου Εκκλησιών του Ειρηνικού, υπενθύμισε σε όλους τους συγκεντρωμένους στη συναγωγή καθώς και σε όσους παρακολούθησαν τη συνάντηση μέσω διαδικτυακών πλατφορμών, την ερώτηση που έθεσε ο Θεός στον Κάιν αμέσως μετά τη διάπραξη του φρικτού εγκλήματος του: “Τι έκανες;” Και η απάντηση του Κάιν: “Είμαι ο φύλακας του αδελφού μου;”***

Το ερώτημα, αν και είναι προαιώνιο, παραμένει επίκαιρο για όλους μας μέχρι σήμερα. Ειδικά στην κατάσταση που αντιμετωπίζουμε αυτή τη στιγμή. Δεν είναι δυνατόν να περιοριστούν οι συζητήσεις για την κλιματική αλλαγή και την υπερθέρμανση του πλανήτη στην αποδοχή της επιστήμης και της αξιοπιστίας της πολιτικής. Όσο κι αν και οι δύο έχουν ένα ρόλο να παίξουν, η κλιματική αλλαγή είναι στην ουσία το ζήτημα της στάσης μας και το ζήτημα της καρδιάς μας. Σε περιόδους ανόδου της στάθμης της θάλασσας και βύθισης νησιών του Ειρηνικού, σε περιόδους ξηρασιών που προκαλούνται από την κλιματική αλλαγή που οδηγούν τους ανθρώπους σε θάνατο από την πείνα, το ερώτημα που απασχολεί όλους μας, περισσότερο από ποτέ, είναι: Είμαι φύλακας του αδελφού μου; Η κλιματική αλλαγή είναι το ζήτημα της σχέσης μεταξύ μας και, μάλιστα, θέμα της καρδιάς μας.

* Ο Αιδ. Δρ Peter Pavlovic είναι Γραμματέας Σπουδών του CEC. Παράλληλα διευθύνει το Ευρωπαϊκό Χριστιανικό Δίκτυο για το Περιβάλλον και είναι μέλος της ομάδας του WCC για την κλιματική αλλαγή. Βλ. <https://www.ceceurope.org/climate-change-a-stage-for-world-political-leaders-and-a-question-of-our-hearts/>

** σημ. μεταφράστριας, Ευθαλίας Παππά, συνεργάτιδος της ΣΕΔΔΣ. “Πριν από 30 χρόνια, τα Ηνωμένα Έθνη κάλεσαν τις χώρες να υπογράψουν μια σύμβαση για το κλίμα που θα δεσμεύει κάθε χώρα για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Έκτοτε, οι χώρες που έχουν υπογράψει τη σύμβαση - επισήμως αποκαλούμενες «συμβαλλόμενα μέρη» - συνεδριάζουν ετησίως για να συζητήσουν την πρόοδο και τις προκλήσεις (λόγω της πανδημίας COVID-19, δεν πραγματοποιήθηκε Σύνοδος το 2020). Η COP26 είναι η 26η Σύνοδος των Μερών της σύμβασης που φιλοξενείται από το Ηνωμένο Βασίλειο σε συνεργασία με την Ιταλία”.

*** σημ. μεταφράστριας : “Και είπε Κύριος ο Θεός προς Κάιν· πού έστιν Άβελ ο αδελφός σου;” (Γεν. δ’,9) και λέει: “ου γινώσκω· μη φύλαξ του αδελφού μου ειμί εγώ” (Γεν. β’,9)